

Тема: «Життєву пісню серцем співаю,
Прості та добрі в неї слова...»
урок за збіркою Л. Чижової «Світе, мій світе»

Мета: повторити основні відомості із життя та творчості Людмили Чижової; розкрити зміст її віршів, визначити тематику поезій збірки “Світе, мій світе”; вчити аналізувати поетичні твори; плекати в душах дітей глибокі патріотичні почуття: любов до своєї землі ,відданість рідному народові, виховувати загальнолюдські цінності-національну гідність,чесність, любов до матері,близьких людей.

Мій світе, владо, мій народе!
Як пересилити цю ріку
Зневіри, болю та нестатків?
Чи ж це судилось на віку?

Л. Чижова

Людмила Яківна Чижова...

Лірика цієї поетеси є цілковитим віддзеркаленням її характеру-променистого, неспокійного і водночас романтичного, ніжного. Запитаєте, хто вона, де черпає натхнення і силу? Що непокоїть її як громадянку України і митця? Яким бачиться їй світ, наше сьогодення? Про це й поговоримо на сьогоднішньому уроці.

Пропоную вам побути сьогодні в ролі редакторів і випустити свій журнал. Ви ознайомились із поезіями збірки “Світе, мій світе”, визначили провідні мотиви лірики.

- Доберіть для свого журналу лаконічну назву, використавши поетичні рядки Л. Чижової:

- *“Життєву пісню серцем співаю,
Прості та добрі в неї слова “*

Сформулюйте його з чотирьох рубрик відповідно до розділів збірки:

1) Цикл " У поета на крилі "

- *"Доля поета висока і світла,
Слово прекрасне здійняти над світом"*

2) Цикл " Жура "

- *"Ходжу по краю і журюся,
У цій журі боюсь упасти "*

3) Цикл " Етюди душі "

- *" Душею напишу етюди і тихо пісню заспіваю "*

4) Цикл " Світе мій, світе "

- *" Світе , мій світе , ясний та великий "*

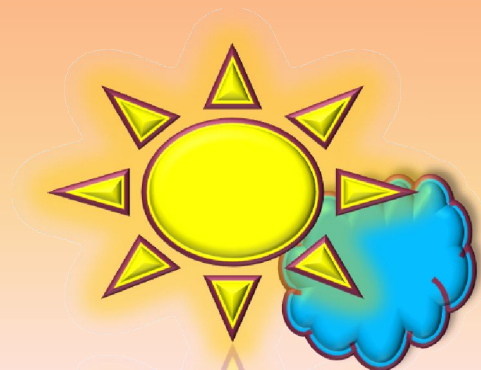
**“Доля поета висока і світла;
Слово прекрасне здійняте над
світом”**

(цикл “ У поета на крилі”)

**З юнацьких літ і по сьогодні настільною книгою для Л.
Чижової був і залишається “Кобзар” Т. Шевченка. Ім’я
Тарасове для неї, як і для кожного українця святе.**

У березневий день

Всі перші квіти
Матінки-землі,
Як данину
Великої любові,
У світлі березневі дня
До ніг Тарасових
Ми покладаєм знову.
Стоїть Кобзар,
Суворий та міцний
І пильно кожному
Вдивляється у вічі.
Низький уклін тобі, Тарасе,
Ти живий
І житимеш в серцях
Наших одвічно...

Березневий день

Р6Р63Н6ВНН Ч6НР

ВЕСНА!

- Поетесеу глибоко хвилює доля нашої держави, України, за яку боровся наш пророк; не може вона спокійно дивитися як “ дичавіють наші села” , “зубожіють хати” , “ земля не може хліб родити “. Їй навіть страшно подумати, що було б , якби «Шевченко нині встав та подивився на Вкраїну».

Здавна відомо, що справжній письменник - це справді віддана народу, Вітчизні людина. Жити задля народу, любити його, боротися за нього, служити йому вірою і правдою - завжди святий обов'язок митця слова. Згадаймо хоча б Т. Шевченка:

*"Возвеличу малих отих рабів
німих!"*

*Я на сторожі коло їх
поставлю слово "*

А пророчі слова Лесі Українки:

*“ Не поет, хто забуває
Про страшні народні рани,
Щоб собі на вільні руки,
Золоті надіть кайдани...”*

Людмила Чижова у циклі " У поета на крилі" з любов'ю і шанобою згодує ім'я української народної поетеси , легендарної Марусі Чураївни:

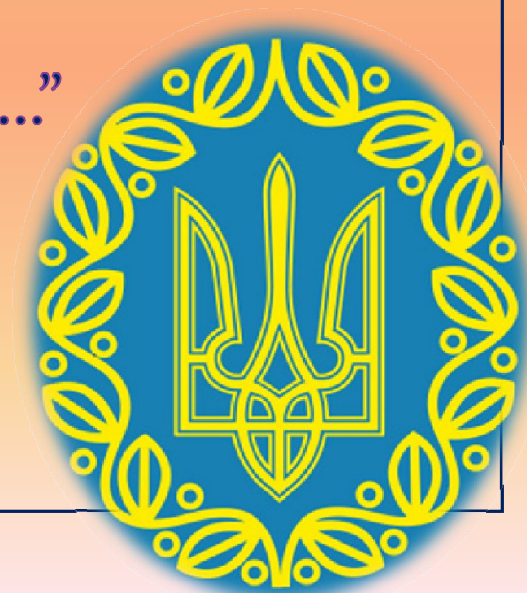
*“Моя Чураївно, сестрице-жура,
Зіллям кохання слова перевиті.
І лине над світом ранкова зоря-
Пісень твоїх дивних мелодія світла...
Віки летять- ніяк не зупинити,
І знову лунає так знайомо
Твоїх пісень нев'уча краса”.*

І нагадуємо тим, хто забув :

“Ми нація, ми є народ,
Держава вільна в хижім світі,
І кожен з нас звіряє шлях,
Щоб в злагоді із цим словом жити”.

“... Його пророчії слова
одвічно совість нашу будять,
Пересторогою звучать:
“Схаменіться, будьте люди...”

**“Ходжу по краю і журюся,
У цій журі боюсь упасти”**
(цикл “Жура”)

Над чим журиться Людмила Яківна? Чого болить їй
серце і душа? Хвилює душу одвічне питання “Хто ми?”

Хто ми?

Хто ми, люди? Чужі діти

Чи вороги своїй Україні?

Чому неньку розпинаєм

Так безбожно нині?

А вона таки чекає,

Що ми рідні діти,

Зможем її захистити

Й серцем обігріти...

**Як набат звучать поезії поетеси “Слово “Заповіту”,
“Пророчий голос Кобзаря”. До нас і сьогодні звертається
вона:**

**“Чому ж наші серця світлі
Заполонив спокій?
Не б'ємо чому на сполох,
Чом такі байдужі”**

**Боляче Людмилі Яківні споглядати, як занепадає село,
як заростають “напризволяще кинуті поля”**

Сьогодні

Набігли, налетіли звідусіль

Орендарі, орда а чи навала..

Ну як же міг наш хліборобський рід

Віддати рідну землю на поталу?

Навіть коли були страшні часи,

До клаптика своєю землею обробляли,

Солдатки, невідмовні і святі,

На корівках та на собі орали.

**“Душею напишу етюдів і
тихо пісню заспіваю”**
(цикл *“Етюдів душі”*)

Поетеса
“весняний
трави”, “г
радує “сад
В її по
наснагу д
прагнеш

ц”,
ТЬ
е”, її
ає

**“Світе, мій світе,
ясний та великий”**

(цикл “Світе, мій світе”)

Не
збірки
душі п

Я
Вір
Що
І к

воїй

У чому сила поезії Людмили Чижової?

- У любові до рідної землі.
- У високій моралі.
- У любові до родинного вогнища.

ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО МИ – УКРАЇНЦІ!

БЕРЕЖІМО РІДНУ ЗЕМЛЮ!

ШАНУЙМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ!

ВИСОКО НЕСИМО НАЦІОНАЛЬНУ

ГІДНІСТЬ!

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

***НАПИСАТИ ТВІР-РОЗДУМ НА
ТЕМУ “КРАСА РІДНОГО КРАЮ”**

***ВИВЧИТИ ВІРШ ІЗ ЦИКЛУ
“ЕТЮДИ ДУШІ”**